

Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"

**Постанова правління Пенсійного фонду України
від 25 листопада 2005 року N 22-1**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
27 грудня 2005 р. за N 1566/11846**

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами правління Пенсійного фонду України
від 31 жовтня 2006 року N 17-1,
від 22 грудня 2006 року N 21-1,
від 3 липня 2007 року N 11-1,
від 1 грудня 2008 року N 21-3,
від 15 жовтня 2009 року N 23-1,
від 7 грудня 2009 року N 27-7,
від 7 липня 2014 року N 13-1,
від 30 липня 2015 року N 13-2

Відповідно до пункту 12 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Указом Президента України від 01.03.2001 N 121, Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" правління Пенсійного фонду України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:

1. Затвердити Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (далі - Порядок), що додається.
2. Департаменту пенсійного забезпечення Пенсійного фонду України (В. Никитенко) подати Порядок для державної реєстрації до Міністерства юстиції України.

Голова правління

Б. Зайчук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова правління Пенсійного фонду
України
25 листопада 2005 року N 22-1
(у редакції постанови правління
Пенсійного фонду України
від 07 липня 2014 року N 13-1)

ПОРЯДОК
подання та оформлення

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
27 грудня 2005 р. за N 1566/11846

документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"

I. Звернення за призначенням (перерахунком) пенсії

1.1. Заява про призначення пенсії непрацюючим особам, а також членам сім'ї у зв'язку з втратою годувальника подається заявником особисто або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, безпосередньо до управління Пенсійного фонду України у районі, місті, районі у місті, а також у місті та районі (далі - орган, що призначає пенсію) за місцем проживання (реєстрації).

У разі якщо особа, якій призначається пенсія, не досягла повноліття або є недієздатною, заява подається батьками, усиновителями, батьками-вихователями, прийомними батьками, патронатними вихователями, опікунами, піклувальниками за місцем їх проживання (реєстрації), представниками закладів (органів опіки і піклування), які виконують функції опікунів і піклувальників (далі - законні представники) за місцезнаходженням таких закладів (органів).

1.2. Заява про призначення пенсії працюючим особам, а також членам сім'ї у зв'язку з втратою годувальника подається заявником до органу, що призначає пенсію, через уповноважену посадову особу підприємства, установи, організації (далі - посадова особа) за місцезнаходженням такого підприємства, установи або організації. За бажанням особи така заява може бути подана особисто за місцем проживання (реєстрації) або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, або законного представника.

1.3. Заява про призначення пенсії громадянам України, які зареєстровані на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя і не отримують пенсії від уповноважених органів Російської Федерації, подається заявником особисто або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, або законного представника, або надсилається поштою до органів, що призначають пенсію, визначених постановою правління Пенсійного фонду України від 07 липня 2014 року N 13-4 "Про органи, що здійснюють виплату пенсії та надання соціальних послуг громадянам України, які проживають на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя", зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 14 липня 2014 року за N 804/25581 (далі - постанова).

(пункт 1.3 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

1.4. Заява про призначення пенсії засудженим до позбавлення волі подається через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, до органу, що призначає пенсію за місцезнаходженням виправного закладу.

За бажанням зазначених осіб відповідні документи для призначення пенсії можуть подаватися ними безпосередньо відповідно до статті 122 Кримінально-виконавчого кодексу України.

1.5. Заява про переведення з одного виду пенсії на інший, про перерахунок пенсії, про виплату пенсії у зв'язку з виїздом на постійне місце проживання за кордон, поновлення виплати пенсії, про припинення перерахування пенсії на банківський рахунок та

отримання пенсії за місцем фактичного проживання, про виплату частини пенсії на непрацездатних членів сім'ї особи, яка перебуває на повному державному утриманні, про виплату пенсії за довіреністю, термін дії якої більше одного року, через кожний рік дії такої довіреності, подається пенсіонером особисто або його законним представником до органу, що призначає пенсію, за місцем перебування на обліку як одержувача пенсії, а пенсіонерами, які зареєстровані на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя і не отримують пенсії від уповноважених органів Російської Федерації, - до органу, що призначає пенсію, визначеного Пенсійним фондом України. При цьому у заяві про виплату частини пенсії непрацездатним членам сім'ї особи, яка знаходиться на повному державному утриманні, вказується адреса одержувача цієї частини пенсії.

(абзац перший пункту 1.5 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

Заява про виплату недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера подається особою до органу, що призначає пенсію, в якому померлий пенсіонер перебував на обліку як одержувач пенсії.

Заяву до органу, що призначає пенсію, про запит пенсійної справи особи, яка потребує опіки (піклування), якій опікуна (піклувальника) не призначено і яка перебуває на довготривалому лікуванні у закладі охорони здоров'я, подає адміністрація цього закладу.

Заява на запит пенсійної справи за новим місцем проживання подається пенсіонером особисто до органу, що призначає пенсію, за новим місцем проживання (реєстрації).

Адміністрація виправного закладу, де пенсіонер відбуває покарання, надсилає органу, що призначає пенсію, за місцезнаходженням цього закладу повідомлення про прибуття засудженого до закладу та довідку цього закладу із зазначенням реквізитів для перерахування пенсії.

1.6. Звернення за призначенням пенсії може здійснюватися в будь-який час після виникнення права на пенсію або не раніше ніж за місяць до досягнення пенсійного віку.

1.7. Днем звернення за призначенням пенсії вважається день прийняття органом, що призначає пенсію, відповідної заяви.

Якщо заява пересилається поштою (крім випадків призначення (поновлення) пенсій), днем звернення за пенсією вважається дата, що зазначена на поштовому штампелі місця відправлення заяви.

У разі якщо до заяви про призначення пенсії додані не всі необхідні документи, орган, що призначає пенсію, письмово повідомляє заявника про те, які документи необхідно подати додатково, про що в заяві про призначення пенсії робиться відповідний запис. Якщо вони будуть подані не пізніше трьох місяців із дня повідомлення про необхідність подання додаткових документів, то днем звернення за призначенням пенсії вважається день прийняття заяви про призначення пенсії або дата, зазначена на поштовому штампелі місця відправлення заяви.

Якщо поданих документів достатньо для визначення права особи на призначення пенсії, пенсія призначається на підставі таких документів. При надходженні додаткових документів у визначений строк розмір пенсії переглядається з дати призначення. У разі надходження додаткових документів пізніше трьох місяців із дня повідомлення про

необхідність їх подання пенсія перераховується зі строків, передбачених частиною четвертою статті 45 Закону.

(абзац четвертий пункту 1.7 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

Днем звернення за перерахунком пенсії, переведенням з одного виду пенсії на інший, поновленням виплати пенсії, виплатою недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю вважається день прийняття органом, що призначає пенсію, заяви з усіма необхідними документами.

1.8. Особам, які одержують пенсію, призначену органами Пенсійного фонду за іншими законами, або допомогу, призначену органами соціального захисту населення, пенсія призначається з дати виникнення права на неї з урахуванням пункту 1.7 цього розділу.

II. Документи, необхідні для призначення, перерахунку пенсії, поновлення виплати раніше призначеної пенсії, переведення з одного виду пенсії на інший

2.1. До заяви про призначення пенсії за віком додаються такі документи:

1) документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган і мають відмітку у паспорті) або свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

2) документи про стаж, що визначені Порядком підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 1993 року N 637 (далі - Порядок підтвердження наявного трудового стажу). За період роботи, починаючи з 01 січня 2004 року, структурний підрозділ, відповідальний за ведення персоналізованого обліку (далі - відділ персоналізованого обліку), надає структурному підрозділу, відповідальному за призначення пенсії, довідку з бази даних реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - реєстр застрахованих осіб) за формою згідно з додатком 1 до Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 18 червня 2014 року N 10-1, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 08 липня 2014 року за N 785/25562 (далі - Положення), а у разі необхідності - за формою згідно з додатком 3 до Положення.

За період роботи до 01 січня 1991 року на Крайній Півночі чи в місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі колишнього СРСР, а також на острові Шпіцберген надаються договори або інші документи, що підтверджують право працівника на пільги, передбачені для осіб, які працювали в районах Крайньої Півночі чи місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі.

Період здійснення фізичною особою підприємницької діяльності, крім осіб, які здійснювали підприємницьку діяльність за спрощеною системою оподаткування, з 01 липня 2000 року підтверджується довідкою із бази даних реєстру застрахованих осіб за інформацією відділу персоналізованого обліку. Період здійснення фізичною особою

підприємницької діяльності за спрощеною системою оподаткування до 01 січня 2004 року підтверджується спеціальним торговим патентом, або свідоцтвом про сплату єдиного податку, або патентом про сплату фіксованого розміру прибуткового податку з громадян, або довідкою про сплату страхових внесків, а з 01 січня 2004 року - довідкою із бази даних реєстру застрахованих осіб за інформацією відділу персоніфікованого обліку.

Період перебування на інвалідності у зв'язку із нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням підтверджується випискою з акта огляду медико-соціальної експертної комісії (далі - МСЕК).

Період отримання допомоги по безробіттю підтверджується до 01 січня 2010 року на підставі записів у трудовій книжці, а починаючи з 01 січня 2010 року - довідкою із бази даних реєстру застрахованих осіб за інформацією відділу персоніфікованого обліку;

3) для підтвердження заробітної плати відділом персоніфікованого обліку надаються індивідуальні відомості про застраховану особу за період з 01 липня 2000 року (додатки 1, 3 до Положення).

За бажанням пенсіонера у період до 01 січня 2016 року ним може подаватись довідка про заробітну плату (дохід) до 01 липня 2000 року (додаток 1) із зазначенням у ній назв первинних документів, на підставі яких її видано, їх місцезнаходження та адреси, за якою можливо провести перевірку відповідності змісту довідки первинним документам.

У разі якщо страховий стаж починаючи з 01 липня 2000 року становить менше 60 місяців, особою подається довідка про заробітну плату (дохід) за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу підряд до 01 липня 2000 року (додаток 1).

За бажанням особи для додаткового виключення періоду догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку відповідно до абзацу третього частини першої статті 40 Закону за період з 01 липня 2000 року до 01 січня 2005 року подається довідка з місця роботи про період такої відпустки.

Особи, яким пенсія призначається відповідно до міжнародних договорів (угод) у галузі пенсійного забезпечення, надають документи про стаж, визначені Порядком підтвердження наявного трудового стажу, та довідку згідно з додатком 1 до цього Порядку;

4) документи про місце проживання (реєстрації) особи;

5) документи, які засвідчують особливий статус особи:

посвідчення учасника бойових дій та довідка військового комісаріату про період (періоди) участі у бойових діях (при призначенні пенсії згідно з абзацом шостим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

довідка МСЕК про визнання особи інвалідом унаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини або при виконанні інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті чи виконанням інтернаціонального обов'язку (при призначенні пенсії згідно із абзацом шостим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

висновок МСЕК щодо причинного зв'язку смерті особи з пораненням, контузією, каліцтвом, одержаними при виконанні обов'язків військової служби (службових

обов'язків), або захворюванням, пов'язаним з перебуванням на фронті, ліквідацією Чорнобильської катастрофи чи виконанням інтернаціонального обов'язку (при призначенні пенсії згідно з абзацом шостим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

довідка МСЕК про визнання особи інвалідом по зору I групи - сліпим (при призначенні пенсії згідно з абзацом третім пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

документи закладу охорони здоров'я про наявність відповідного захворювання: гіпофізарний нанізм (ліліпути), диспропорційні карлики (при призначенні пенсії згідно із абзацом другим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та довідка про період (періоди) участі в ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС за формою, затвердженою постановою Державного Комітету СРСР по праці та соціальних питаннях від 09 березня 1988 року N 122, або довідка військової частини, у складі якої особа брала участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, або довідка архівної установи, або інші первинні документи, в яких зазначено період роботи, населений пункт чи об'єкт, де особою виконувались роботи з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; посвідчення потерпілого від Чорнобильської катастрофи та довідка про період (періоди) проживання (роботи) на територіях радіоактивного забруднення, видана органами місцевого самоврядування (підприємствами, установами, організаціями) (при призначенні пенсії за віком із застосуванням норм статті 55 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи");

документи про народження та виховання дитини до чотирнадцятирічного віку (при призначенні пенсії згідно із пунктом "ж" частини першої статті 13 Закону України "Про пенсійне забезпечення");

документи про народження дитини, виховання її до шестирічного віку, про визнання дитини заявника інвалідом з дитинства або дитиною-інвалідом (при призначенні пенсії згідно з абзацом четвертим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

заява матері про згоду щодо призначення пенсії батьку або документи, що підтверджують її відсутність (свідоцтво органу державної реєстрації актів цивільного стану (далі - ДРАЦС) про смерть, рішення суду про визнання її безвісно відсутньою тощо), у разі звернення за пенсією батька, яким здійснювалось виховання п'ятох або більше дітей чи дитини-інваліда (при призначенні пенсії згідно з абзацом п'ятим пункту 3 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону);

б) підпункт 6 пункту 2.1 виключено

(згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2, у зв'язку з цим підпункт 7 вважати підпунктом б)

б) документ уповноваженого органу Російської Федерації про те, що особі не призначалась пенсія за місцем реєстрації на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, та особисту декларацію про відсутність громадянства держави-окупанта (для призначення пенсій особам, зазначеним у пункті 1.3 розділу I цього Порядку).

(підпункт 6 пункту 2.1 у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

2.2. До заяви про призначання пенсії по інвалідності додаються документи, перелічені в підпунктах 1 - 4 пункту 2.1 цього розділу.

Орган, що призначає пенсію, додає до заяви одержану ним від МСЕК виписку з акта огляду МСЕК.

До заяви про призначання пенсії по інвалідності військовослужбовців строкової служби додається копія свідоцтва про хворобу, видана і завірена військовим комісаріатом за місцем зняття військовослужбовця з військового обліку, або довідка військово-лікарської комісії. Якщо інвалідність настала після звільнення з військової служби, то замість копії свідоцтва про хворобу подаються довідка військового комісаріату про проходження військової служби із зазначенням дати призову, дати і підстави звільнення з військової служби та висновок МСЕК про те, що інвалідність пов'язана з проходженням військової служби.

2.3. До заяви про призначання пенсії у зв'язку з втратою годувальника подаються документи померлого годувальника, перелічені в підпунктах 2, 3 пункту 2.1 цього розділу.

Також надаються такі документи:

1) документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування особи, якій призначається пенсія, та померлого годувальника (подається у разі, якщо особа, яка звернулася із заявою про призначання пенсії у зв'язку з втратою годувальника, має такі документи);

(підпункт 1 пункту 2.3 у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

2) свідоцтво про народження або паспорт особи, якій призначається пенсія;

3) довідка про склад сім'ї померлого годувальника та копії документів, що засвідчують родинні стосунки члена сім'ї з померлим годувальником (за наявності);

4) свідоцтво органу ДРАЦС про смерть годувальника або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

5) документи про вік померлого годувальника сім'ї за відсутності таких даних у свідоцтві про смерть чи рішенні суду про визнання годувальника безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

6) довідки загальноосвітніх навчальних закладів системи загальної середньої освіти, професійно-технічних, вищих навчальних закладів про те, що особи, зазначені в абзаці другому пункту 2 частини другої статті 36 Закону, навчаються за денною формою навчання;

7) довідка про те, що чоловік (дружина), а в разі їх відсутності - один з батьків, дід, баба, брат чи сестра померлого годувальника незалежно від віку і працездатності не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років;

8) документи про місце проживання (реєстрації);

9) документ про перебування членів сім'ї (крім дітей) на утриманні померлого годувальника;

10) експертний висновок про встановлення причинного зв'язку смерті годувальника з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих чинників внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Орган, що призначає пенсію, додає до заяви одержані ним від МСЕК виписки з актів огляду в МСЕК дорослих членів сім'ї, яким право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника надається внаслідок їх інвалідності.

До заяви про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника сім'ї військовослужбовця строкової служби додається документ, одержаний від військової частини або районного (міського) військового комісаріату чи іншої військової установи, що засвідчує дату та причину смерті військовослужбовця, або документ про визнання військовослужбовця безвісно відсутнім або оголошення його померлим. Якщо смерть настала після звільнення з військової служби, подаються свідоцтво ДРАЦС про смерть, довідка військового комісаріату про проходження військової служби із зазначенням дати призову, дати і підстав звільнення з військової служби та висновок МСЕК про те, що смерть військовослужбовця пов'язана з проходженням військової служби.

До заяви про призначення пенсії членам сім'ї померлого пенсіонера повинні бути додані необхідні документи, зазначені в цьому пункті. Заробіток у такому випадку визначається за документами, що є в пенсійній справі померлого годувальника, або за поданими додатково документами відповідно до вимог частини першої статті 40 Закону.

2.4. До заяви про призначення пенсії за вислугу років, крім документів, передбачених підпунктами 1 - 4 пункту 2.1 цього розділу, надаються також документи, що підтверджують стаж роботи, який дає право на призначення такого виду пенсії.

Пенсії за вислугу років призначаються у разі звільнення з роботи, що дає право на цей вид пенсії. У разі зарахування після призначення пенсії за вислугу років на роботу, яка дає право на цей вид пенсії, виплата пенсії припиняється і поновлюється з дня, що слідує за днем звільнення з роботи.

2.5. У разі працевлаштування (навчання) особи, якій призначено пенсію, такою особою протягом 10 днів надається органу, що призначає пенсію, довідка про прийняття на роботу (навчання). Надалі для проведення індексації подається довідка про розмір заробітної плати (стипендії) з урахуванням індексації.

2.6. При призначенні до пенсій надбавок, допомог, додаткової пенсії, компенсації та підвищень відповідно надаються такі документи:

1) про перебування на утриманні заявника непрацездатних членів сім'ї;

2) документи про визнання заявника ветераном війни, особою, на яку поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", або особою, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсій згідно зі статтями 12 - 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту");

- 3) документи про визнання особи такою, що має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії відповідно до статті 9 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні");
- 4) документи про визнання заявника реабілітованим або членом його сім'ї, якого було примусово переселено (для підвищення пенсії згідно з пунктом "г" статті 77 Закону України "Про пенсійне забезпечення");
- 5) документи про надання статусу особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського (для підвищення пенсії згідно зі статтею 6 Закону України "Про статус гірських населених пунктів в Україні");
- 6) документи про надання статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС чи потерпілого від Чорнобильської катастрофи (для призначення додаткової пенсії відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи");
- 7) експертний висновок щодо встановлення причинного зв'язку смерті з роботами з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (для призначення компенсаційної виплати відповідно до статті 52 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи");
- 8) документи про нагородження нагрудним знаком "Почесний донор України", "Почесний донор СРСР" (для встановлення надбавки відповідно до Закону України "Про донорство крові та її компонентів");
- 9) висновок лікарсько-консультаційної комісії про необхідність постійного стороннього догляду (для встановлення надбавки на догляд відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 липня 2008 року N 654 "Про підвищення рівня пенсійного забезпечення громадян");
- 10) документи про визнання особи жертвою нацистських переслідувань або дружиною (чоловіком) померлої жертви нацистських переслідувань (для підвищення пенсії або щомісячного довічного грошового утримання згідно зі статтями 6¹ - 6⁴ Закону України "Про жертви нацистських переслідувань");
- 11) документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків непрацездатним членам сім'ї (для призначення надбавки на непрацездатних членів сім'ї (за наявності)).

(пункт 2.6 доповнено підпунктом 11 згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

2.7. До заяви про перерахунок пенсії у зв'язку з урахуванням страхового стажу (заробітної плати) після призначення пенсії, у зв'язку зі зміною кількості членів сім'ї, а також в інших випадках, які спричиняють збільшення чи зменшення розміру пенсії, надаються документи, передбачені підпунктами 2 - 4 пункту 2.1, пунктом 2.6 цього розділу.

При зміні групи інвалідності орган, що призначає пенсію, додає до пенсійної справи виписку з акта огляду МСЕК про зміну групи інвалідності.

2.8. Поновлення виплати пенсії, переведення з одного виду пенсії на інший здійснюються за документами, що є в пенсійній справі та відповідають вимогам законодавства, що діяло на дату призначення пенсії.

У випадку поновлення виплати пенсії особі, якій не було проведено перерахунок відповідно до статті 43 Закону, заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії визначається відповідно до статті 40 Закону із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсій, призначених до 2004 року.

При поновленні виплати пенсії та переведенні з одного виду пенсії на інший до наявних документів особа може додати:

1) документи про страховий стаж за період роботи до 01 січня 2004 року, який не врахований у пенсійній справі, у тому числі після призначення пенсії. За період роботи, починаючи з 01 січня 2004 року, відділ персоніфікованого обліку подає довідку із бази даних реєстру застрахованих осіб за формою згідно з додатком 1 до Положення, а у разі необхідності за формою згідно з додатком 3 до Положення;

2) довідку про заробітну плату відповідно до абзаців другого і третього підпункту 3 пункту 2.1 цього розділу;

3) документи про обставини, що впливають на розмір пенсії (наприклад, зміна кількості членів сім'ї, які перебували на утриманні пенсіонера чи померлого годувальника, виникнення (втрата) права на надбавку на непрацездатних членів сім'ї і надбавку на догляд за ними, визнання заявника одиноким і таким, що потребує сторонньої допомоги, визнання заявника інвалідом або учасником війни тощо).

При переведенні на пенсію по інвалідності з іншого виду пенсії орган, що призначає пенсію, додає до пенсійної справи виписку з акта огляду МСЕК про встановлення або зміну групи інвалідності.

Особи, які одержували пенсію від інших органів і звертаються до органів, що призначають пенсію, надають документ, що підтверджує розмір пенсії, строки її виплати та дату зняття з обліку за попереднім місцем отримання.

2.9. Особа, яка звертається за пенсією (незалежно від виду пенсії), повинна пред'явити паспорт (або інший документ, що засвідчує цю особу, місце її проживання (реєстрації) та вік).

Для дітей, які не мають паспорта, документом, який засвідчує вік, є свідоцтво про народження.

До заяви:

опікуна (піклувальника) додається копія рішення органу опіки та піклування про встановлення опіки чи піклування або відповідне рішення суду; батьків-вихователів додається угода про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу;

патронатного вихователя додається копія договору про патронат.

2.10. Довідка про заробітну плату (дохід) особи видається на підставі особових рахунків, платіжних відомостей та інших документів про нараховану та сплачену заробітну плату підприємством, установою чи організацією, де працював померлий годувальник або особа, яка звертається за пенсією. Якщо такі підприємства, установи, організації ліквідовані або припинили своє існування з інших причин, то довідки про заробітну плату видаються правонаступником цих підприємств, установ чи організацій або архівними установами.

У випадках, коли архівні установи не мають можливості видати довідку за встановленою формою з розшифровкою виплачених сум за видами заробітку, вони можуть видавати довідки, що відповідають даним, наявним в архівних фондах, без додержання цієї форми.

Установлення заробітку для обчислення пенсії на підставі показань свідків не допускається. Виписка зі штатного розпису про посадовий оклад, профспілкові квитки, квитки партій та рухів, громадських об'єднань не є документами, що засвідчують фактичний заробіток для обчислення розміру пенсії.

2.11. За документ, що засвідчує факт перебування на утриманні непрацездатних членів сім'ї, приймаються довідки житлово-експлуатаційних або інших організацій з місця проживання (реєстрації), або довідки органів місцевого самоврядування, або довідки про реєстрацію місця проживання (разом з годувальником за однією адресою), видані згідно із вимогами статті 3 Закону України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні".

У разі неможливості надати такі документи факт перебування на утриманні померлого годувальника встановлюється у судовому порядку.

2.12. За документ, який засвідчує, що особі встановлено статус ветерана війни, особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та особи, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною, приймаються завірені в установленому порядку копії посвідчень: учасника війни; учасника бойових дій; інваліда війни; особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; документи, що підтверджують наявність заслуг, передбачених статтею 11 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

2.13. За документ, який засвідчує, що особа визнана реабілітованою, приймається завірена в установленому порядку копія посвідчення реабілітованого. Для осіб, реабілітованих згідно зі статтею 3 Закону України "Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні", приймаються довідки органів внутрішніх справ, видані на підставі наявних у них відповідних документів (постанови про вислання, особистих справ на висланих осіб тощо), а за відсутності таких документів - довідки районних комісій з поновлення прав реабілітованих, видані на підставі встановленого факту переселення.

2.14. За документ, який засвідчує, що особі надано статус особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, приймається копія відповідного посвідчення встановленого зразка або інший документ, який підтверджує проживання, роботу (навчання) особи на території такого населеного пункту.

2.15. За документ, що підтверджує статус почесного донора України і СРСР, приймається завірена в установленому порядку копія посвідчення "Почесний донор України", "Почесний донор СРСР".

2.16. За документ, що засвідчує родинні стосунки, приймаються паспорт, свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, довідки про склад сім'ї, а також рішення суду.

2.17. При призначенні пенсій жінкам, які народили п'ятеро або більше дітей і виховали їх до шестирічного віку, матерям інвалідів з дитинства, які виховали їх до шестирічного віку, а також, у разі відсутності матері або за її згодою, чоловікам, які здійснювали виховання п'ятьох або більше дітей чи дитини-інваліда, факт народження дитини встановлюється на підставі свідоцтва про народження, а її виховання до зазначеного віку - на підставі свідоцтва про народження чи паспорта дитини. У разі смерті дитини подається свідоцтво про смерть.

2.18. Визнання особи інвалідом з дитинства або дитиною-інвалідом засвідчується випискою з акта огляду в МСЕК, медичним висновком закладів охорони здоров'я, посвідченням одержувача допомоги, довідкою органу, що призначає допомогу, про період призначення допомоги. У разі якщо дитина визнана дитиною-інвалідом після досягнення шестирічного віку або інвалідом з дитинства після досягнення вісімнадцятирічного віку, надається відповідно висновок лікарсько-консультаційної комісії про те, що вона мала медичні показання для визнання її дитиною-інвалідом до досягнення шестирічного віку, та/або висновок МСЕК про можливість настання інвалідності до досягнення особою 18-ти років (висновок про час настання інвалідності).

2.19. За документ, який засвідчує, що чоловік (дружина), а у разі їх відсутності - один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника незалежно від віку і працездатності зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років, приймаються:

1) довідки відповідних органів з місця проживання (реєстрації), у тому числі органів місцевого самоврядування. За відсутності зазначеного документа й неможливості його одержання факт здійснення догляду може встановлюватись у судовому порядку;

2) довідка органу, що призначає допомогу, про вид отриманої допомоги та період її одержання.

2.20. За документ, який засвідчує, що особа є хворою на гіпофізарний нанізм (ліліпут) чи диспропорційним карликом, приймається довідка МСЕК.

2.21. Документами, які підтверджують, що особа не працює (не провадить діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), є: трудова книжка, індивідуальні відомості про застраховану особу, що надаються відділом персоніфікованого обліку за формою згідно з додатком 1 до Положення, а у разі необхідності - за формою згідно з додатком 3 до Положення, та відомості про відсутність інформації про державну реєстрацію фізичної особи - підприємця за наявними в органі, що призначає пенсію, даними. У разі відсутності у зареєстрованої (взятої на облік) внутрішньо переміщеної особи документів, що підтверджують факт звільнення (припинення зайнятості), факт звільнення з роботи встановлюється на підставі особистої заяви із зазначенням дати, з якої особа не працює, та поясненням обставин, у зв'язку з якими неможливо внести запис у трудову книжку чи надати оригінал трудової книжки.

(абзац перший пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

У разі працевлаштування (початку діяльності, пов'язаної з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) після призначення пенсії особа повідомляє орган, що призначає пенсію, за місцем перебування на обліку як одержувача пенсії, про дату працевлаштування (початок діяльності, пов'язаної з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), вид зайнятості (укладення трудового договору, цивільно-правового договору, реєстрація як фізичної особи - підприємця, провадження незалежної професійної діяльності) шляхом подання заяви. Заява може бути подана особисто або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, або надсилається поштовим відправленням.

При цьому відповідно до пункту 2 частини другої статті 16 Закону особа надає на вимогу органу, що призначає пенсію, документи, що засвідчують відповідні відомості (у тому числі копію трудової книжки із записом про працевлаштування та/або копію цивільно-правового договору).

У разі звільнення (припинення діяльності, пов'язаної з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) особа повідомляє орган, що призначає пенсію, за місцем перебування на обліку як одержувача пенсії про дату звільнення (припинення діяльності, пов'язаної з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) шляхом подання заяви.

При цьому відповідно до пункту 2 частини другої статті 16 Закону особа надає на вимогу органу, що призначає пенсію, документи, що засвідчують відповідні відомості (копію трудової книжки із записом про звільнення та/або копію цивільно-правового договору).

2.22. За документ, що засвідчує місце проживання особи, приймаються: паспорт або довідка відповідних органів з місця проживання (реєстрації), у тому числі органів місцевого самоврядування. Іноземці та особи без громадянства подають також копію посвідки на постійне проживання.

2.23. Документи, необхідні для призначення пенсії, можуть бути подані як в оригіналах, так і копіях, посвідчених нотаріально або адміністрацією підприємства, установи, організації, що подає документи заявника для призначення пенсії, чи органом, що призначає пенсію.

Документи про стаж, вік та заробітну плату подаються тільки в оригіналах. У разі якщо підтвердженням страхового стажу є трудова книжка, надається копія з неї, завірена адміністрацією підприємства, установи, організації за місцем останньої роботи або органом, що призначає пенсію.

2.24. При призначенні (перерахунку) пенсії відповідно до Законів України "Про Кабінет Міністрів України", "Про державну службу", "Про Національний банк України", "Про дипломатичну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування", "Про прокуратуру", "Про статус народного депутата України", "Про судоустрій і статус суддів", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про судову експертизу", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів", Митного кодексу України, Положення про помічника-консультанта народного депутата України для визначення розміру пенсії за нормами Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" для розмежування джерел

фінансування особа надає пакет документів, передбачених підпунктами 2 і 3 пункту 2.1 цього розділу.

2.25. До заяви про виплату пенсії у зв'язку з виїздом за кордон подається паспорт громадянина України для виїзду за кордон з відповідним записом про виїзд на постійне місце проживання за кордон, паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства, та талон зняття з реєстрації місця проживання в Україні.

(пункт 2.25 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

2.26. Для виплати недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера до органу, що призначає пенсію, в якому перебував на обліку померлий пенсіонер, надається свідоцтво про смерть, документи, які підтверджують родинні стосунки.

Непрацездатними членами сім'ї, зазначеними у частині другій статті 36 Закону, подаються документи, які засвідчують, що вони перебували на утриманні померлого пенсіонера.

Члени сім'ї надають паспорт або інші документи, які підтверджують проживання з пенсіонером на день його смерті.

Для виплати недоотриманої пенсії, яка ввійшла до складу спадщини, у зв'язку з відсутністю членів сім'ї або в разі незвернення ними за виплатою вказаної суми протягом шести місяців з дня відкриття спадщини надається свідоцтво про право на спадщину.

III. Підготовка і подання документів для призначення пенсій

3.1. Посадова особа підприємства, установи, організації зобов'язана не пізніше місяця до дня досягнення працівником пенсійного віку письмово повідомити його про виникнення права на пенсію за віком, у тому числі на пільгових умовах.

3.2. У 10-денний строк з дня одержання заяви про призначення пенсії посадова особа підприємства, установи, організації оформляє всі необхідні документи і направляє їх до органу, що призначає пенсію, за місцезнаходженням підприємства, установи, організації або передає документи працівнику для їх подачі до органу, що призначає пенсію, за місцем проживання (реєстрації). У необхідних випадках посадова особа підприємства, установи, організації надає працівнику допомогу щодо одержання відсутніх документів для призначення пенсії. У разі якщо підготовлено не всі необхідні для призначення пенсії документи, до органу, що призначає пенсію, подаються наявні документи, а документи, яких не вистачає, подаються додатково у строки, передбачені пунктом 1.7 розділу I цього Порядку.

3.3. Орган, що призначає пенсію, надає:

роз'яснення підприємствам, установам, організаціям та особам з питань призначення та виплати пенсій;

у разі необхідності - бланки документів;

допомогу особам, зазначеним у пунктах 1.1 і 1.2 розділу I цього Порядку, щодо одержання відсутніх документів для призначення пенсії;

у разі необхідності - допомогу щодо визначення права на пенсію до звільнення особи з посади, яка дає право на її призначення.

IV. Приймання, оформлення і розгляд документів

4.1. Орган, що призначає пенсію, розглядає питання про призначення пенсії, перерахунок та поновлення виплати раніше призначеної пенсії, а також про переведення з одного виду пенсії на інший при зверненні особи з відповідною заявою (додаток 2).

Заяви про переведення з одного виду пенсії на інший, про перерахунок пенсії й поновлення виплати раніше призначеної пенсії приймаються органом, що призначає пенсію, за наявності в особи всіх необхідних документів.

Заяви осіб про призначення, перерахунок, поновлення, переведення з одного виду пенсії на інший реєструються в журналі реєстрації рішень органу, що призначає пенсію. Особі або посадовій особі органом, що призначає пенсію, видається розписка із зазначенням дати прийняття заяви, а також переліку одержаних і відсутніх документів, які необхідно подати у тримісячний строк з дня прийняття заяви. Копія розписки зберігається в пенсійній справі.

4.2. При прийманні документів орган, що призначає пенсію:

- 1) перевіряє правильність оформлення заяви, відповідність викладених у ній відомостей про особу даним паспорта та документам про стаж;
- 2) перевіряє зміст і належне оформлення наданих документів;
- 3) перевіряє копії відповідних документів, фіксує й засвідчує виявлені розбіжності (невідповідності).

Орган, що призначає пенсію, має право вимагати від підприємств, установ та організацій, фізичних осіб дооформлення у тримісячний строк з дня подання заяви прийнятих і подання додаткових документів, передбачених законодавством, а також перевіряти обґрунтованість їх видачі;

4) видає пам'ятку пенсіонеру (додаток 3), копія якої зберігається у пенсійній справі.

4.3. Не пізніше 10 днів після надходження заяви та за наявності документів, необхідних для призначення, перерахунку, переведення з одного виду пенсії на інший та поновлення виплати пенсії (у тому числі документів, одержаних відповідно до абзацу другого підпункту 3 пункту 4.2 цього розділу), орган, що призначає пенсію, розглядає подані документи та приймає рішення щодо призначення, перерахунку, переведення з одного виду пенсії на інший, поновлення раніше призначеної пенсії без урахування періоду, за який відсутня інформація про сплату страхових внесків до Пенсійного фонду України.

Після надходження даних про сплату страхових внесків за останній місяць роботи, що передує місяцю подання заяви про призначення пенсії, протягом місяця проводиться перерахунок пенсії з урахуванням цього періоду з дати призначення пенсії. При цьому, якщо у разі проведення перерахунку пенсії її розмір зменшився, виплата пенсії в новому розмірі проводиться з місяця, наступного за місяцем проведення перерахунку.

В аналогічному порядку після визначення Пенсійним фондом України розміру середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, здійснюється перерахунок пенсії у разі відсутності на дату призначення пенсії даних про середню заробітну плату (дохід) в Україні, з якої сплачено страхові внески.

Нарахована сума пенсії включається в документи для виплати пенсії не пізніше одного місяця з дня прийняття рішення про призначення, перерахунок, переведення з одного виду пенсії на інший та про поновлення виплати пенсії.

У разі якщо на дату звернення особи за перерахунком пенсії відповідно до частини четвертої статті 42 Закону в реєстрі застрахованих осіб відсутні дані про страховий стаж за двадцять четвертий місяць після призначення (попереднього перерахунку) пенсії, за бажанням особи перерахунок пенсії проводиться за наявні місяці страхового стажу або після надходження відповідних даних за цей місяць за умови, якщо дані надійшли не пізніше трьох місяців від дня звернення за перерахунком пенсії. У цьому разі днем звернення за перерахунком пенсії є день приймання органом, що призначає пенсію, відповідної заяви.

Рішення органу про призначення пенсії, перерахунок та поновлення виплати раніше призначеної пенсії, а також про переведення з одного виду пенсії на інший візується спеціалістом, який його підготував, та спеціалістом, який його перевірів. Рішення підписується начальником управління (заступником начальника управління відповідно до розподілу обов'язків) та завіряється печаткою управління.

(пункт 4.3 доповнено абзацом шостим згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

4.4. На всіх членів сім'ї, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, призначається одна спільна пенсія. На вимогу члена сім'ї із загальної суми пенсії виділяється його частка, яка виплачується окремо.

У разі якщо член сім'ї, який звертається із заявою про призначення пенсії, повідомив про наявність інших утриманців, які мають право на призначення пенсії, їхнє місце проживання, до органу, що призначає пенсію за місцем проживання інших утриманців, невідкладно надсилається повідомлення про право утриманців звернутись із заявою про призначення пенсії.

Орган, що призначає пенсію за місцем проживання інших утриманців, надсилає заяву про призначення пенсії та документи, які засвідчують право інших утриманців на одержання пенсії у зв'язку з втратою годувальника, до органу, що призначає пенсію, від якого надійшло повідомлення про призначення пенсії, протягом трьох робочих днів після їх отримання.

У разі якщо протягом трьох місяців від дати звернення члена сім'ї документи, необхідні для призначення пенсії іншим утриманцям, не надійшли, орган, що призначає пенсію, приймає рішення про призначення пенсії.

Якщо заява про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника іншим утриманцям, які проживають окремо, надійшла після винесення рішення про призначення пенсії, то приймається рішення про перерахунок пенсії у зв'язку зі зміною кількості утриманців та, у разі необхідності, здійснюється виділення частки пенсії утриманцю, який проживає окремо. Документи, що надійшли пізніше, додаються до пенсійної справи, а рішення про

виділення частки пенсії надсилається органу, що призначає пенсію, за місцем проживання (реєстрації) утриманця для оформлення окремої пенсійної справи.

У разі перерахунку пенсії відповідне рішення направляється до органу, який провадить виплату частки цієї пенсії. При припиненні виплати частки пенсії документи надсилаються до органу, у якому виплата пенсії продовжується.

4.5. Якщо в поданому документі зазначено тільки рік народження без позначення місяця, то за дату народження приймається перше липня цього року.

У випадках, коли в документі про стаж зазначено тільки рік початку трудової діяльності або рік її закінчення без позначення точних дат, датою початку або закінчення вважається перше липня цього року.

Якщо в документі про дату народження (смерті) або про стаж зазначено тільки рік і місяць, без позначення точної дати, то датою народження (смерті) або початку роботи вважається 15-е число відповідного місяця.

4.6. При підрахунку страхового стажу у період до 01 січня 2004 року до одержаної тривалості зазначеного стажу за кожним випадком звільнення додається один день.

4.7. Право особи на одержання пенсії встановлюється на підставі всебічного, повного і об'єктивного розгляду всіх поданих документів органом, що призначає пенсію.

Орган, що призначає пенсію, не пізніше 10 днів після винесення рішення видає або направляє адміністрації підприємства, установи, організації або особі повідомлення про призначення, відмову в призначенні, перерахунку, переведенні з одного виду пенсії на інший із зазначенням причин відмови та порядку його оскарження.

4.8. Заява про призначення пенсії з усіма поданими документами та рішенням про призначення пенсії зберігаються в окремій пенсійній справі на кожного пенсіонера.

Пенсійні справи зберігаються в органах, що призначають пенсії, за місцем проживання (реєстрації) або за місцем перебування пенсіонерів.

4.9. Документом, який підтверджує призначення особі пенсії, є пенсійне посвідчення, що видається органом, що призначає пенсію, відповідно до Порядку обліку, зберігання, оформлення та видачі пенсійних посвідчень у Пенсійному фонді України та його органах, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду від 25 березня 2004 року N 4-1, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 квітня 2004 року за N 427/9026 (зі змінами).

У разі звернення пенсіонера видається виписка з розпорядження про призначення (перерахунок) пенсії з інформацією про періоди страхового стажу та заробітної плати (доходу), яка врахована при розрахунку пенсії.

4.10. Заяви про виплату пенсії (додаток 4) реєструються в журналі вхідної кореспонденції. Заява про виплату пенсії через банківський рахунок подається заявником згідно з Порядком виплати пенсій та грошової допомоги за згодою пенсіонерів та одержувачів допомоги через їхні поточні рахунки у банках, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року N 1596 (зі змінами).

При прийманні документів щодо виплати пенсії орган, що призначає пенсії, перевіряє зміст і належне оформлення наданих документів, знімає копії з відповідних документів.

Не пізніше 10 днів після надходження всіх необхідних документів для виплати пенсії орган, що призначає пенсію, повинен їх розглянути та прийняти відповідне рішення, яке оформлюється розпорядженням. Надані документи та заява зберігаються в пенсійній справі.

Заява про виплату пенсії у зв'язку з виїздом за кордон із резолюцією керівника органу, що призначає пенсію, про зняття з обліку та виплату пенсії за 6 місяців наперед направляється у підрозділ з виплати для її опрацювання.

4.11. На підставі повідомлення адміністрації виправного закладу про прибуття засудженого пенсіонера до закладу, де він відбуває покарання, орган, що призначає пенсію, за місцезнаходженням закладу надсилає запит пенсійної справи до органу, що призначає пенсію, за попереднім місцем його проживання (реєстрації).

4.12. При переїзді пенсіонера на постійне або тимчасове проживання до іншої адміністративно-територіальної одиниці орган, що призначає пенсію, не пізніше трьох робочих днів з дня одержання заяви надсилає запит про витребування пенсійної справи до органу, що призначає пенсію, за попереднім місцем проживання (реєстрації) пенсіонера. Пенсійна справа не пізніше п'яти робочих днів з дня одержання запиту пересилається органу, що призначає пенсію, за новим місцем проживання (реєстрації).

4.13. При зарахуванні пенсіонера на повне державне утримання питання щодо обліку та пересилання пенсійної справи пенсіонера вирішуються відповідно до Порядку перерахування Пенсійним фондом України або органами праці та соціального захисту населення коштів установам (закладам), у яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2004 року N 269 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02 листопада 2011 року N 1120).

V. Звернення за допомогою на поховання

5.1. Особа, яка звертається по допомогу на поховання, подає до органу, що призначає пенсію, в якому перебував на обліку померлий пенсіонер, заяву про виплату допомоги на поховання та довідку про смерть пенсіонера або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання (додаток 14 до Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року N 1269/5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 липня 2008 року за N 691/15382). У разі реєстрації смерті за межами України подається свідоцтво про смерть або інший документ, що підтверджує факт смерті, виданий компетентним органом іноземної держави.

5.2. Керівником органу, що призначає пенсію, на звороті довідки про смерть, або витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть, чи копії свідоцтва про смерть, або іншого документа, що підтверджує факт смерті, виданого компетентним органом іноземної держави, для виплати допомоги на поховання робиться запис із зазначенням дати та суми, яка належить до виплати, і завіряється печаткою цього органу.

На документах, згідно з якими проведено виплату допомоги на поховання, після підтвердження її виплати проставляється штамп "Оплачено" із зазначенням дати виплати.

Допомога на поховання виплачується в розмірі, визначеному чинним законодавством.

Допомога на поховання не виплачується в разі смерті особи, яка перебувала на повному державному утриманні (крім випадків, коли поховання здійснюється членами сім'ї або іншою особою).

(розділ V у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

**Директор департаменту
пенсійного забезпечення**

В. Г. Машкін

**Довідка
про заробітну плату для
обчислення пенсії**

Додаток 1
до Порядку подання та оформлення
документів для призначення
(перерахунку) пенсій відповідно до
Закону України "Про
загальнообов'язкове державне пенсійне
страхування"
(пункт 2.1 розділу II)

ШТАМП
органу, що видав довідку

Видана _____

про те, що його (її) заробітна плата, яка
враховується при обчисленні пенсії, склала

Сума заробітної плати з розшифруванням (грн)

Місяці	___ р.	___ р.	___ р.	___ р.	___ р.	___ р.	___ р.
Січень							
Лютий							
Березень							

Квітень							
Травень							
Червень							
Липень							
Серпень							
Вересень							
Жовтень							
Листопад							
Грудень							
Усього							

На всі виплати нараховано страхові внески (єдиний внесок).

Довідка видана на підставі _____,
(назви первинних документів)

які знаходяться за адресою: _____.

Не заперечуємо проти проведення перевірки первинних документів за період, зазначений у цій довідці.

М. П. Керівник

_____

_____

Головний бухгалтер

_____

_____

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з постановою
правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

Додаток 2
до Порядку подання та оформлення
документів для призначення
(перерахунку) пенсій відповідно до
Закону України "Про
загальнообов'язкове державне пенсійне
страхування"
(пункт 4.1 розділу IV)

Аркуш 1

Пенсійний фонд України

_____ (область, місто)

Управлінню
Пенсійного фонду
України
_____ району

**ЗАЯВА
про призначення/перерахунок пенсії**

Гр. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата народження: _____ Тел.: _____

Адреса:

Місце реєстрації	
Місце проживання	

Паспорт:

Серія	Номер	Ким виданий	Дата видачі

Реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків

та повідомили про це відповідний орган і мають відмітку у паспорті) _____

Прошу пенсію: призначити, перерахувати, поновити, перевести з одного виду на інший (непотрібне закреслити)

Вид пенсії	
Кількість утриманців	
Пенсія на іншій підставі, державна допомога, виплата на дитину, страхові виплати	не призначалась / призначалась
На сьогодні	працюю / не працюю / зареєстрований як фізична особа - підприємець

(непотрібне закреслити та завірити підписом)

Пенсію прошу виплачувати:

Поштою	№ рахунка _____ в _____
--------	----------------------------

При призначенні пенсії прошу виключити із підрахунку заробітної плати період з _____ до _____ або провести це автоматизованим способом (непотрібне закреслити). Мені відомо, що відповідно до чинного законодавства громадянин, який має право на різні види пенсій, може отримувати лише одну за його вибором. Про прийняття на роботу, звільнення з роботи, зміни в складі сім'ї, зміну місця проживання, виїзд за кордон на постійне місце проживання та інші обставини, що можуть вплинути на моє пенсійне забезпечення, зобов'язуюсь своєчасно повідомити органи, що призначають та виплачують пенсію.

" ____ " _____ 20__ року

Підпис заявника _____

Паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності) і подані документи звірено.

М. П.

Спеціаліст _____

Начальник управління _____

Розписка-повідомлення

Заява та документи

гр. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прийнято "___" _____ 20__ року і зареєстровано за N _____

Перелік документів, доданих до заяви:

N з/п	Назва документа	Кількість	N документа
1	Трудова книжка		
2	Довідка про заробітну плату		
3	Документи про стаж		
...			

Перелік документів, яких недостатньо для призначення пенсії:

Назва документа	Строк подання (дата)	Дата подання документа	Підписи	
			заявника	спеціаліста

Спеціаліст _____
(підпис)

(додаток 2 із змінами, внесеними згідно з постановою правління Пенсійного фонду України від 30.07.2015 р. N 13-2)

Пам'ятка пенсіонеру

1. Пенсіонери зобов'язані повідомляти органи Пенсійного фонду про обставини, що спричиняють зміну розміру пенсійної виплати або припинення її виплати: про вступ на роботу, звільнення з роботи, реєстрацію або зняття з обліку як фізичної особи - підприємця.

2. Особі, яка має одночасно право на різні види пенсії (за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника), за різними законами, а також на щомісячне довічне грошове утримання, що виплачується замість пенсії, призначається одна пенсія або щомісячне довічне грошове утримання за її вибором.

3. Пенсія за вислугу років призначається при залишенні роботи, яка дає право на цю пенсію. У разі влаштування на роботу за посадою, яка дає право на пенсію за вислугу років, виплата пенсії припиняється на весь період роботи на цій посаді, у тому числі у випадках, коли робота на цих посадах має місце після досягнення пенсійного віку.

Переведення з одного виду пенсії на інший провадиться з дня подання заяви з усіма необхідними документами. Пенсіонерам після досягнення пенсійного віку рекомендуємо звернутися до органів Пенсійного фонду із заявою про призначення пенсії за віком.

4. Пенсія по інвалідності залежно від групи інвалідності призначається в таких розмірах: інвалідам I групи - 100 відсотків пенсії за віком; інвалідам II групи - 90 відсотків; інвалідам III групи - 50 відсотків.

За наявності у непрацюючих інвалідів II і III груп відповідного страхового стажу, передбаченого частиною другою статті 33 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", вони мають право на призначення пенсії по інвалідності у розмірі пенсії за віком.

Непрацюючі інваліди II групи, визнані інвалідами після досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", та інваліди III групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 Закону, за наявності страхового стажу, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 Закону.

Якщо вимоги частини другої статті 33 цього Закону (інвалід звільнився з роботи, набув необхідного стажу) виконані після призначення пенсії по інвалідності, пенсія по інвалідності в розмірі пенсії за віком інвалідам II і III груп призначається з дня набуття такого права, якщо звернення за призначенням пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком відбулося не пізніше трьох місяців з дня настання такого права.

У разі працевлаштування особи, якій призначено пенсію відповідно до частини другої статті 33 цього Закону (крім випадків, коли особа досягла пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону), у період роботи пенсія по інвалідності виплачується у розмірі, передбаченому частиною першою статті 33 цього Закону.

5. Пункт виключено

Пам'ятку отримав " _____ " _____ 20__ р. _____
(підпис) (П. І. Б.)

(додаток 3 із змінами, внесеними згідно з постановою
правління Пенсійного фонду України від
30.07.2015 р. N 13-2)

Додаток 4
до Порядку подання та оформлення
документів для призначення
(перерахунку) пенсій відповідно до
Закону України "Про
загальнообов'язкове державне пенсійне
страхування"
(пункт 4.10 розділу IV)

До органу, що призначає пенсії

Заява про виплату пенсії

Гр.: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Адреса: _____ Тел.: _____

Паспорт	Серія		Дата видачі	
	Номер		Дата народження	
	Ким виданий			

Прошу виплачувати пенсію за довіреністю, поновити виплату пенсії, виплачувати частину пенсії на
непрацевдатних членів сім'ї та інше (необхідне підкреслити) з _____

_____ (зазначити причини)

Непрацевдатні члени сім'ї _____
(заповнюється у разі необхідності)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, родинні стосунки та дата народження)

Місце проживання (перебування) одержувача частини пенсії

_____ (заповнюється в разі необхідності)

Мені відомо, що відповідно до чинного законодавства виплата пенсії за довіреністю здійснюється протягом усього періоду дії довіреності за умови поновлення пенсіонером заяви про виплату пенсії за довіреністю через кожний рік дії такої довіреності.

Про прийняття на роботу, звільнення з роботи, зміни у складі сім'ї, зміну місця проживання та інші обставини, що можуть вплинути на моє пенсійне забезпечення, зобов'язуюсь своєчасно повідомити органи, що призначають та виплачують пенсію.

Дата	Підпис заявника

Розписка-повідомлення

Заява та інші документи
гр. _____

№ з/п	Прийняв	
Реєстраційний номер заяви	дата	підпис спеціаліста

(лінія відрізу)

Мені відомо, що відповідно до чинного законодавства виплата пенсії за довіреністю здійснюється протягом усього періоду дії довіреності за умови поновлення пенсіонером заяви про виплату пенсії за довіреністю через кожний рік дії такої довіреності.

Про прийняття на роботу, звільнення з роботи, зміни у складі сім'ї, зміну місця проживання та інші обставини, що можуть вплинути на моє пенсійне забезпечення, зобов'язуюсь своєчасно повідомити органи, що призначають та виплачують пенсію.

(Порядок із змінами, внесеними згідно з постановами
правління Пенсійного фонду України від 31.10.2006 р. N 17-1,
від 22.12.2006 р. N 21-1,
від 03.07.2007 р. N 11-1,
від 01.12.2008 р. N 21-3,
від 15.10.2009 р. N 23-1,
від 07.12.2009 р. N 27-7,
у редакції постанови Пенсійного
фонду України від 07.07.2014 р. N 13-1)

